

I. Akty prawne dotyczące rynku kapitałowego

1. Prawo Krajowe

1.1 Nowe przepisy wchodzące w życie

- 1.1.1 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych.
- 1.1.2 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie maksymalnego limitu ekspozycji AFL.
- 1.1.3 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie zawierania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne.
- 1.1.4 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie dokonywania przez fundusz inwestycyjny zamknięty lokat, których przedmiotem są instrumenty pochodne oraz niektóre prawa majątkowe.

1.2 Projekty ustaw/rozporządzeń

- 1.2.1 Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdań i informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej zarządzających ASI dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru Finansowego.
- 1.2.2 Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie prospektu informacyjnego funduszu inwestycyjnego otwartego i specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego oraz wyliczania wskaźnika zysku do ryzyka tych funduszy.
- 1.2.3 Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o prawach konsumenta.
- 1.2.4 Projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw
- 1.2.5 Projekt ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.
- 1.2.6 Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw
- 1.2.7 Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne
- 1.2.8 Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych
- 1.2.9 Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej
- 1.2.10 Projekt ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.

2. Komunikaty, wydarzenia i stanowiska organów nadzoru

- 2.1 Komunikat Narodowego Banku Polskiego i Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 7 lipca 2017 r. w sprawie „walut” wirtualnych
- 2.2 Komunikat UKNF z dnia 10 lipca 2017 r. w sprawie wpływu przepisów o przeciwdziałaniu unikania opodatkowania na sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych.

3. Stosowanie prawa

- 3.1 Wyrok NSA z dnia 12 kwietnia 2017 r. w sprawie przysporzenia z tytułu przekazania majątku udziałowcowi
- 3.2 Wyrok NSA 27 kwietnia 2017 r. w sprawie podjętych przez podatnika czynności w celu wyłudzenia zwrotu nadwyżki VAT
- 3.3 Wyrok SN z dnia 7 czerwca 2017 r. w sprawie zwolnienia pracownika, który zbyt długo się leczy.
- 3.4 Wyrok NSA z dnia 7 czerwca 2017 r. w sprawie skorygowania podstawy opodatkowania oraz podatku należnego.

II. Obszar zmian

1. Prawo Krajowe

1.1 Nowe przepisy wchodzące w życie

1.1.1 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych.

Dotyczy: Projekt stanowi implementację do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającą dyrektywy Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającą dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz. Urz. WE L 145 z 30.04.2004. str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, str. 263), dyrektywy Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającej środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz. Urz. UE L 241 z 02.09.2006, str. 26), dyrektywy Komisji 2010/43/UE z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE w zakresie wymogów organizacyjnych, konfliktów interesów, prowadzenia działalności, zarządzania ryzykiem i treści umowy pomiędzy depozytariuszem a spółką zarządzającą (Dz. Urz. UE L 176 z 10.07.2010, str. 42) oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010 (Dz. Urz. UE L 174 z 01.07.2011, str. 1, Dz. Urz. UE L 145 z 31.05.2013, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 349).

Zakres normowania przepisów rozporządzenia (w porównaniu do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych) w określonych przypadkach ograniczony został do zarządzania funduszami inwestycyjnymi otwartymi (fio), tym samym obecne rozporządzenie nie będzie regulować kwestii funkcjonowania towarzystw funduszy inwestycyjnych w związku z zarządzaniem funduszami specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi otwartymi (sfio) i funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi (fiz).

W stosunku do sfio oraz fiz zastosowanie w odpowiednim zakresie znajdą przepisy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) Nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy, dźwigni finansowej, przejrzystości i nadzoru (Dz. Urz. UE L Nr 83 z 22.03.2013, str. 1).

Przedmiotowa nowelizacja ustawy o funduszach inwestycyjnych wprowadziła również możliwość uzyskania przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych, które otrzymały zezwolenie na zarządzanie alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, zezwolenia na przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych. Dlatego też zakres normowania dotychczasowego art. 48a pkt 6 ustawy o funduszach inwestycyjnych został rozszerzony i obecnie przepis ten upoważnia ministra właściwego do spraw instytucji finansowych do określenia trybu i warunków postępowania towarzystwa w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, oraz doradztwa inwestycyjnego oraz przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, w tym w zakresie świadczenia usług,

promowania świadczonych usług oraz kontaktów z klientami. Jednocześnie rozszerzeniu uległ zakres regulacji zawartej w części wspólnej art. 48a ustawy o funduszach.

Status: Wchodzi w życie 11 sierpnia 2017 r.

Źródło: <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/1444/1>

1.1.2 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie maksymalnego limitu ekspozycji AFI.

Dotyczy: Rozporządzenie określa maksymalny limit ekspozycji AFI:

- 1) specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego;
- 2) specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego;
- 3) funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie zawartego w art. 48c ust. 3 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896 z późn. zm.) upoważnienia do wydania przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych rozporządzenia określającego maksymalny limit ekspozycji AFI specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, oraz funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

W celu zapewnienia ochrony interesów uczestników specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych oraz funduszy inwestycyjnych zamkniętych niezbędne jest utrzymanie zbliżonych do obowiązujących dotychczas zasad ograniczania ryzyka inwestycyjnego, na które narażone są te fundusze, w związku z czym uzasadnione jest ustanowienie projektowanym rozporządzeniem takiej wysokości maksymalnego dopuszczalnego prawem limitu ekspozycji AFI, która będzie spójna z dotychczas obowiązującą wysokością limitu całkowitej ekspozycji, wyznaczonej przy zastosowaniu metody zaangażowania, tj. metody będącej odpowiednikiem metody wyznaczenia ekspozycji AFI.

Status: Wchodzi w życie 11 sierpnia 2017 r.

Źródło: <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/1443/1>

1.1.3 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie zawierania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne.

Dotyczy: Rozporządzenie stanowi wykonanie zawartego w art. 116d ustawy 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, 1948 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 724, 768, 791 i 1089), dalej „ustawa”, upoważnienia do wydania przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych rozporządzenia określającego:

- 1) warunki zawierania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
- 2) warunki lokowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, aktywów w niewystandaryzowane instrumenty pochodne,

- 3) warunki, jakie powinny spełniać niewystandaryzowane instrumenty pochodne oraz podmioty będące stroną umowy ze specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym stosującym zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego,
- 4) warunki i zasady zajmowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, pozycji w instrumentach pochodnych,
- 5) warunki zajmowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, pozycji w lokatach, o których mowa w art. 145 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy,
- 6) sposób ustalenia oraz maksymalną wartość ryzyka kontrahenta wynikającą z transakcji, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne,
- 7) sposób wyznaczenia maksymalnego zaangażowania specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, w instrumenty pochodne,
- 8) sposób wyznaczenia maksymalnego zaangażowania specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, w lokaty, o których mowa w art. 145 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy,
- 9) warunki, jakie muszą spełniać uznane indeksy,
- 10) warunki, jakie muszą spełniać indeksy stanowiące bazę instrumentów pochodnych, w tym niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych
 - w celu zapewnienia ochrony interesów uczestników specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, mając na względzie możliwość stosowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty zasad i ograniczeń inwestycyjnych określonych dla funduszu inwestycyjnego otwartego albo funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

Status: Wchodzi w życie 11 sierpnia 2017 r.

Źródło: <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/1446/1>

1.1.4 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie dokonywania przez fundusz inwestycyjny zamknięty lokat, których przedmiotem są instrumenty pochodne oraz niektóre prawa majątkowe.

Dotyczy: Zmiany zastosowane w rozporządzeniu mają na celu dostosowanie obecnie obowiązującego rozporządzenia do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 615), dokonującej wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010.

Zmiany w rozporządzeniu nie zmieniają dotychczas obowiązujących rozwiązań, a jedynie dostosowują rozporządzenie do zmian wprowadzonych ww. ustawą z dnia 31 marca 2016 r., co wiąże się z koniecznością wprowadzenia następujących rozwiązań:

- w § 1 pkt 4 rozporządzenia określono maksymalne poziomy wartości ryzyka kontrahenta w odniesieniu do wszystkich transakcji, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne oraz wprowadzono limit takiego ryzyka dla transakcji rozlicznych przez CCP,
- w § 1 pkt 5, zmieniającym § 6 rozporządzenia, uwzględniono zmieniony w stosunku do wynikającego z dotychczas obowiązujących przepisów sposób wyznaczania maksymalnego zaangażowania funduszu w instrumenty pochodne oraz prawa

majątkowe określone w art. 145 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

- w przepisie § 1 pkt 7, zmieniającym § 8 rozporządzenia, regulującym sposób uwzględniania zaangażowania wynikającego z instrumentów pochodnych przy stosowaniu limitów inwestycyjnych wynikających z ustawy uściślono zakres przedmiotowy regulacji w ten sposób, aby obejmowała ona zajęte przez fundusz pozycje w instrumentach pochodnych skutkujące nie tylko zobowiązaniem, ale również prawem do sprzedaży lub zakupu papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub walut (niesymetryczne instrumenty pochodne).
- w przepisie § 1 pkt 7, zmieniającym § 8 ust. 2 rozporządzenia, uściślono znaczenie pojęcia „kwota zaangażowania” użytego w § 8 ust. 1 projektowanego rozporządzenia, regulującego sposób uwzględniania kwot zaangażowania wynikających z instrumentów pochodnych przy stosowaniu limitów inwestycyjnych. Ustalenie definicji normatywnej pojęcia „kwota zaangażowania” jest niezbędne z uwagi na fakt, że w odniesieniu do funduszy inwestycyjnych zamkniętych nie znajdzie zastosowania dotychczas wykorzystywana w tym przypadku definicja tego pojęcia, wynikająca z przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 538).
- w przepisie § 1 pkt 7, zmieniającym § 8 ust. 3 rozporządzenia wprowadzono możliwość redukowania kwot zaangażowania w instrumenty pochodne, których bazą jest kurs waluty, w wyniku potraktowania tych instrumentów pochodnych jako pozycji zabezpieczających w odniesieniu do lokat, które to ryzyko generują. Ratio legis powyższej regulacji stanowi umożliwienie funduszowi inwestycyjnemu zamkniętemu efektywne zabezpieczanie ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą kursów walut wynikającego z składników aktywów funduszu denominowanych w walucie obcej przy zastosowaniu instrumentów pochodnych, biorąc pod uwagę ograniczenie inwestycyjne na udział w aktywach funduszy waluty obcej jednego państwa lub euro wynikające z art. 145 ust. 7 w związku z art. 154 ust. 1 ustawy.
- w przepisie § 1 pkt 7, zmieniającym § 8 ust. 4 rozporządzenia doprecyzowano sposób postępowania przy stosowaniu limitów inwestycyjnych z uwzględnieniem kwot zaangażowania w instrumenty pochodne w przypadku, gdy wartość ustalona w sposób określony § 8 ust. 1 projektowanego rozporządzenia będzie ujemna.

Status: Wchodzi w życie 11 sierpnia 2017 r.

Źródło: <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/1445/1>

1.2 Projekty ustaw/rozporządzeń

1.2.1 Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdań i informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej zarządzających ASI dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru Finansowego.

Dotyczy: Podstawowym celem projektowanego rozporządzenia jest wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2209 i (UE) nr 1095/2010

(Dz. Urz. UE L 174 z 1.01.2011 r., str. 1), realizując tym samym w ramach prawa krajowego cele wyznaczone przez prawodawcę unijnego.

Na mocy postanowień przedmiotowego rozporządzenia zarządzający ASI prowadzący działalność na podstawie zezwolenia oraz zarządzający ASI prowadzący działalność na podstawie wpisu do rejestru zarządzających ASI wpisanych do rejestru zarządzających EuVECA lub wpisany do rejestru zarządzających EuSEF zostaną objęci obowiązkami sprawozdawczo-informacyjnymi dotyczącymi ich działalności, zbliżonymi do obowiązków ciążących dotychczas na towarzystwach funduszy inwestycyjnych (zgodnie z art. 225 ust. 3 ustawy), przy uwzględnieniu odmienności w zakresie sposobu funkcjonowania oraz konstrukcji ww. podmiotów, jak również przy uwzględnieniu obowiązków nałożonych przepisami prawa, do przestrzegania których zobligowane są poszczególne kategorie zarządzających ASI. Należy podkreślić, że wskazane obowiązki sprawozdawcze i informacyjne, co do zasady, ciżyć będą wyłącznie na zarządzających ASI prowadzących działalność w większej skali (prowadzących działalność na podstawie zezwolenia) lub też zarządzających ASI, którzy zarządzają alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, które mogą być prowadzone wśród inwestorów nieprofesjonalnych (prowadzących działalność na podstawie wpisu do rejestru zarządzających ASI wpisani do rejestru zarządzających EuVECA lub do rejestru zarządzających EuSEF).

Nowo wprowadzone rozporządzenie ma na celu umożliwienie Komisji Nadzoru Finansowego zbieranie od zarządzających informacji podmiotowych, analitycznych oraz finansowych służących realizacji funkcji nadzorczych Komisji, w tym ochronie interesu inwestorów.

Status: Opiniowany

Źródło: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12297852>

1.2.2 Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie prospektu informacyjnego funduszu inwestycyjnego otwartego i specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego oraz wyliczania wskaźnika zysku do ryzyka tych funduszy.

Dotyczy: Zaproponowane w projekcie rozwiązania zasadniczo nie zmieniają przepisów określających szczegółowe warunki, jakim powinien odpowiadać prospekt informacyjny funduszu inwestycyjnego otwartego oraz specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, a także sposób i metodologię wyliczania wskaźnika zysku do ryzyka funduszu inwestycyjnego otwartego oraz specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, a jedynie mają na celu dostosowanie tych regulacji do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 615), dokonującej wdrożenia m. in. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010 (Dz. Urz. UE L 174 z 01.07.2011, str. 1, z późn. zm.), a także dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/91/UE z dnia 23 lipca 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2009/65/WE w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) w zakresie funkcji depozytariusza, polityki wynagrodzeń oraz sankcji (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 186).

W szczególności w projektowanym rozporządzeniu przyjęto rozwiązania wynikające ze wskazanych zmian ustawowych związanych z umożliwieniem zarządzania specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi otwartymi przez zarządzających z UE

(projektowane § 6 pkt 3, § 7 ust. 1 pkt 4, § 9 ust. 2 pkt 1-8 i ust. 3, § 13 ust. 2 pkt 2 lit. b, § 18 pkt 2 lit. b, § 19 pkt 3, 3b, 6 i 7), nowymi rozwiązaniami w zakresie stosowanej w towarzystwie funduszy inwestycyjnych polityki wynagrodzeń (projektowane § 9 ust. 1 pkt 10 i ust. 2 pkt 8), jak również warunków powierzania przez depozytariusza wykonywania czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania aktywów funduszy (projektowane § 18 pkt 4 i 5).

W projektowanym rozporządzeniu zawarto przepis przejściowy przewidujący, że fundusze inwestycyjne otwarte i specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte dostosowują prospekt informacyjny sporządzony i ogłoszony przed dniem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, do wymogów tego rozporządzenia, w terminie 30 dni od dnia jego wejścia w życie (§ 2).

Status: Opiniowany

Źródło: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12297701>

1.2.3 Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o prawach konsumenta.

Dotyczy: W projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie do Kodeksu cywilnego rozwiązań przewidujących:

- skrócenie podstawowego terminu przedawnienia roszczeń niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz niebędących roszczeniami o świadczenia okresowe – z 10 do 6 lat;
- skrócenie terminu przedawnienia roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego oraz stwierdzonych ugodą – z 10 do 6 lat.

Proponuje się jednocześnie wprowadzenie rozwiązań ułatwiających ustalenie zakończenia biegu przedawnienia.

W projekcie ustawy proponuje się zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego w zakresie egzekucji z wierzytelności z rachunku bankowego.

W ustawie o prawach konsumenta proponuje się wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym ustawowym skutkiem upływu terminu przedawnienia roszczeń przeciwko konsumentom będzie ich niezaskarżalność, tzn. niemożliwość skutecznego domagania się ich zaspokojenia.

Status: Opiniowany

Źródło: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12300154>

1.2.4 Projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw.

Dotyczy: Celem projektu jest dokonanie niezbędnych zmian krajowego porządku prawnego w związku z wejściem w życie europejskich regulacji dotyczących rynku kapitałowego, tj.:

- wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającej dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, str. 349-496), dalej: „dyrektywa MiFID2”,
- wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/1034 z dnia 23 czerwca 2016 r. zmieniającej dyrektywę 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych (Dz.U. L 175 z 30.06.2016, str. 8),
- zapewnienie stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz

zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, str. 84-148), dalej: „rozporządzenie MiFIR”,

- zapewnienie stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/1033 z dnia 23 czerwca 2016 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 600/2014 w sprawie rynków instrumentów finansowych, rozporządzenie (UE) nr 596/2014 w sprawie nadużyć na rynku oraz rozporządzenie (UE) nr 909/2014 w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych (Dz.U. L 175 z 30.06.2016, str. 1-7),

- zapewnienie stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/1011 w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniającego dyrektywę 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016, str. 1), dalej „rozporządzenie 2016/1011”.

Dyrektywa MiFID1 ustanawiała ramy regulacyjne dotyczące świadczenia usług inwestycyjnych w zakresie instrumentów finansowych przez banki i firmy inwestycyjne oraz dotyczące prowadzenia rynków regulowanych przez operatorów rynku, przy odnośnych uprawnieniach i obowiązkach właściwych organów krajowych. Dyrektywa ta zniósła możliwość nakładania przez państwa członkowskie wymogu, aby cały obrót instrumentami finansowymi odbywał się na konkretnych giełdach oraz umożliwiła swobodną ogólnoeuropejską konkurencję między tradycyjnymi giełdami i alternatywnymi systemami obrotu. Ponadto dała ona bankom i firmom inwestycyjnym rozszerzony paszport umożliwiający świadczenie usług inwestycyjnych na obszarze Unii Europejskiej pod warunkiem spełnienia wymogów zarówno organizacyjnych, jak i sprawozdawczych oraz zapewnienia kompleksowej ochrony inwestorów. Dyrektywa MiFID1 została kilkakrotnie znacząco zmieniona. Jednocześnie kryzys finansowy ujawnił słabości w funkcjonowaniu i przejrzystości rynków finansowych, tym samym uwypuklając potrzebę wzmocnienia ram regulujących rynki instrumentów finansowych. W związku z tym dyrektywa MiFID1 została częściowo przekształcona w dyrektywę MiFID2, a częściowo zastąpiona rozporządzeniem MiFIR.

Dyrektywa MiFID2 i rozporządzenie MiFIR łącznie stanowią ramy prawne regulujące wymogi mające zastosowanie do firm inwestycyjnych, rynków regulowanych, dostawców usług w zakresie udostępniania informacji oraz firm z państw trzecich świadczących usługi inwestycyjne lub prowadzące działalność inwestycyjną w Unii Europejskiej. Dyrektywa MiFID2 obejmuje przepisy regulujące zezwolenia na prowadzenie działalności, nabywanie znacznego pakietu akcji, korzystanie ze swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, warunki działalności firm inwestycyjnych w celu zapewnienia ochrony inwestorów, uprawnienia organów nadzoru macierzystego państwa członkowskiego i przyjmującego państwa członkowskiego oraz system nakładania kar. Rozporządzenie MiFIR określa wymogi w zakresie podawania do publicznej wiadomości danych dotyczących przejrzystości obrotu oraz ujawniania danych transakcyjnych właściwym organom, usuwa bariery utrudniające niedyskryminacyjny dostęp do systemów rozliczeń, reguluje obowiązkowy obrót instrumentami pochodnymi w systemach zorganizowanych, szczególne działania nadzorcze w zakresie instrumentów finansowych oraz pozycji w instrumentach pochodnych, jak również świadczenie usług przez firmy z państw trzecich nieposiadające oddziału.

Cele wydania dyrektywy MiFID2 i rozporządzenia MiFIR to wzmocnienie zaufania inwestorów, zmniejszenie ryzyka zakłóceń na rynku i ryzyka systemowego, zwiększenie efektywności rynków finansowych przy jednoczesnym zmniejszeniu zbędnych kosztów dla uczestników. Osiągnięcie tych celów ogólnych wymaga realizacji celów szczegółowych, w postaci zapewnienia równych warunków działania dla uczestników rynku, zwiększenia przejrzystości rynku dla uczestników rynku, wzmocnienia przejrzystości wobec organów regulacyjnych oraz uprawnień organów regulacyjnych w głównych obszarach oraz zwiększenia koordynacji na szczeblu europejskim, zwiększenia ochrony inwestorów oraz wyeliminowania słabości organizacyjnych oraz nadmiernej

skłonności do podejmowania ryzyka lub braku kontroli ze strony firm inwestycyjnych oraz operatorów rynku.

Status: Opiniowany

Źródło: <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12296100/katalog/12419964#12419964>

1.2.5 Projekt ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Dotyczy: Celem przyjętych przepisów jest m.in. dostosowanie europejskich regulacji z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu do wymogów wynikających ze znowelizowanych zaleceń Financial Action Task Force (dalej, jako FATF), a także usprawnienie współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy jednostkami analityki finansowej państw członkowskich (dalej, jako JAF) ja również wypracowanie spójnej, unijnej polityki wobec państw trzecich, których systemy przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wykazują znaczące braki.

Projekt nowej ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu ma na celu dostosowanie polskich przepisów do przepisów Dyrektywy 2015/849 oraz znowelizowanych zaleceń FATF, a także zwiększenie efektywności krajowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. W tym celu projekt uwzględnia również doświadczenia związane ze stosowaniem przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2017 r. poz. 1049) (dalej, jako ustawa o p.p.p.f.t.).

Ponadto, w toku pracach nad projektem uwzględniono również zalecenia kierowane, pod adresem krajowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu przez Komitet Ekspertów ds. Oceny Środków Zapobiegania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu – MONEYVAL, zawarte w raporcie z przeprowadzonej w 2013 r. ewaluacji polskiego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Status: Obecnie trwają prace w Komitecie do Spraw Europejskich

Źródło: <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12298001/katalog/12431412#12431412>

1.2.6 Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw.

Dotyczy: Przedmiotem projektowanej regulacji jest przyznanie Komisji Nadzoru Finansowego nowych uprawnień, w szczególności wzmocnienie instrumentów prewencyjnych związanych z prowadzoną przez Komisję Nadzoru Finansowego Listą ostrzeżeń publicznych. Projektowane przepisy poszerzają zakres treści publikowanych na stronie internetowej KNF w ramach Listy ostrzeżeń publicznych oraz przewidują prowadzenie przez KNF rejestru domen internetowych, które będą podlegały obowiązkowemu blokowaniu przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych świadczących usługi dostępu do sieci Internet.

Drugim elementem projektowanych rozwiązań jest zaostrenie odpowiedzialności karnej za nieuprawnione prowadzenie działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi w przypadku gdy następstwem czynu zabronionego jest niekorzystne rozporządzenie mieniem przez poszkodowanego.

Dodatkowo projekt wprowadza zmiany, których celem jest:

- uzupełnienie zidentyfikowanej luki legislacyjnej, polegającej na braku ustawowej podstawy dla ministra właściwego do spraw instytucji finansowych umożliwiającej wydanie rozporządzenia określającego wyższą minimalną średnią wartość parametru LGD, zgodnie z art. 164 ust. 5 rozporządzenia UE nr 575/2013 (CRR);

- wprowadzenie podstawy prawnej dla zapewnienia kontrolerom NIK w toku realizowanych kontroli dostępu do wszystkich dokumentów będących w posiadaniu UKNF, a także tych, które obejmują informacje ustawowo chronione, pozyskane przez KNF w ramach realizowanych zadań nadzorczych;
- umożliwienie przekazania do systemów ochrony przez Biuro Informacji Kredytowej informacji na temat niewykorzystania zobowiązania przez klientów banków, będących uczestnikami systemu ochrony;
- umożliwienie przekazania przez banki do zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji, dominujących podmiotów ubezpieczeniowych, dominujących podmiotów nieregulowanych lub mieszanych dominujących podmiotów ubezpieczeniowych informacji w zakresie niezbędnym dla wykonania obowiązujących te podmioty przepisów dotyczących nadzoru nad grupą;
- uzupełnienie implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE. Proponowana zmiana ma na celu implementację art. 88 ust. 2, przewidującego konieczność ustanowienia w bankach istotnych komitetu ds. nominacji oraz implementację art. 91 ust. 10 dyrektywy, który nakłada na banki oraz ich komitety ds. nominacji obowiązek uwzględniania szerokiego zestawu cech i kompetencji przy zatrudnieniu członków organu zarządzającego i wprowadzenie w tym celu polityki propagującej różnorodność w ramach organu zarządzającego.
Proponowane zmiany w obszarze optymalizacji relacji organu nadzoru z podmiotami rynku finansowego dot. m.in.:
- rozszerzenia ustawowych celów nadzoru nad rynkiem finansowym tak by obejmowały one działania na rzecz rozwoju innowacyjności sektora finansowego;
- przyznania możliwości wydawania przez organ nadzoru niewiążących interpretacji, które ułatwiłyby rozwój nowych produktów czy powstawanie innowacyjnych przedsiębiorstw oraz zwiększyły pewność prawa wśród podmiotów rynkowych,
- wprowadzenia zasad ułatwiających komunikację z organem nadzoru (m.in. zasady komunikacji w języku angielskim w przypadku podmiotów mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej).

Status: Opiniowany

Źródło: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12300403/katalog/12445438#12445438>

1.2.7 Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

Dotyczy: Projektowana ustawa w ramach działań uszczelniających system podatków dochodowych przewiduje m.in.:

- 1) wyodrębnienie w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych źródła przychodów w postaci zysków kapitałowych oraz rozdzielenie dochodów uzyskiwanych z tego źródła od pozostałych dochodów podatnika;
- 2) w ramach implementacji dyrektywy ATAD:
 - modyfikację przepisów dotyczących tzw. niestatecznej kapitalizacji (thin cap) tj. przepisów przeciwdziałających nadmiernemu finansowaniu podatników długiem skutkującym erozją bazy podatkowej w państwie siedziby spółki zależnej oraz
 - modyfikację przepisów dotyczących unikania opodatkowania poprzez tworzenie kontrolowanych spółek zagranicznych (Controlled Foreign Company – CFC) w państwach stosującej preferencyjne reżimy opodatkowania, w tym w tzw. rajach podatkowych;
- 3) modyfikację przepisów regulujących funkcjonowanie podatkowych grup kapitałowych (PGK);

4) wprowadzenie przepisów limitujących, powyżej progu kwotowego uwzględniającego potrzeby wynikające z działalności operacyjnej przedsiębiorstwa, wysokość kosztów uzyskania przychodów związanych z zawieraniem przez podatników podatku CIT umowami na określone usługi niematerialne;

5) wprowadzenie tzw. minimalnego podatku dochodowego w odniesieniu do podatników posiadających nieruchomości komercyjne o znacznej wartości (np. galerie handlowe).

Przedmiotowy projekt wprowadza także zmiany o charakterze upraszczającym i precyzującym obecnie funkcjonujące regulacje mogące odnieść pozytywny wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej, do których należą m.in.:

- podwyższenie z obecnych 3.500 zł do 5.000 zł, limitu wartości środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych umożliwiające jednorazowe zaliczenie wydatków na nabycie tych środków lub wartości do kosztów uzyskania przychodów.

Projekt przewiduje również zmiany korzystne dla podatników podatku dochodowym od osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej (np. wprowadzenie stałego zwolnienia od podatku przychodu z tytułu umorzenia należności pieniężnych związanych z użytkowaniem lokalu mieszkalnego, poszerzenie zakresu stosowania tzw. ulgi rehabilitacyjnej).

Status: Opiniowany

Źródło: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12300402>

1.2.8 Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Dotyczy: Projekt ustawy wprowadza do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych regulacje umożliwiające ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Ministrowi Rozwoju i Finansów) publikowanie informacji, zawierającej dane dotyczące wybranych, podstawowych danych/informacji podatkowych, wynikających ze składanych przez podatników podatku dochodowego od osób prawnych zeznań podatkowych tj. danych o:

1) wysokości osiągniętych przez poszczególnych podatników w danym roku podatkowym przychodów, lub

2) wysokości poniesionych kosztów uzyskania przychodów, lub

3) wysokości osiągniętego dochodu albo poniesionej straty, lub

4) wysokości podstawy opodatkowania lub

5) kwocie należnego podatku.

Ponadto informacja ta może zostać poszerzona o wskazanie efektywnej stopy podatku.

Z uwagi na to, że pojęcie „efektywnej stopy podatku” jest kategorią z zakresu analizy finansowej, nie posiadającą legalnej definicji w projekcie wskazano sposób jej obliczenia, na

potrzeby projektowanej ustawy.

Wskazany zakres danych ma charakter szeroki. Projekt przewiduje, że niektóre kategorie informacji mogą nie być podawane do publicznej wiadomości. Faktyczny zakres upublicznianych danych uwzględniać będzie możliwości techniczne, a także postęp w digitalizacji poszczególnych danych źródłowych. Jako dane, które mogą, ale nie muszą być podawane do publicznej wiadomości należy wskazać informację o efektywnej stopie podatkowej. Ponadto w odniesieniu do podatników posiadających status podatkowej grupy kapitałowej z uwagi na właściwe regulacje prawne, nie jest możliwe podanie do publicznej wiadomości wszystkich powyżej wskazanych danych. Część podatników posiadających taki status nie wykazuje bowiem w składanym zeznaniu wysokości osiągniętych przychodów. Uzasadnieniem wprowadzenia takiego rozwiązania jest przede wszystkim dbałość o interes społeczny i gospodarczy państwa, przejawiający się m.in. w

sytuacji, w której niewielka (proporcjonalnie) grupa podatników podatku dochodowego od osób prawnych generuje przeważającą część opodatkowanych przychodów, przy jednoczesnym braku, w wielu przypadkach, odpowiedniego poziomu płaconego podatku. Oznaczać to może brak odpowiedniej relacji płaconych przez podatników podatków do skali prowadzonej działalności. Istnieje w takiej sytuacji potencjalny konflikt interesu prywatnego z interesem publicznym, gdy dane te objęte były dotychczas tajemnicą skarbową, a zatem stanowiły jedynie element relacji między przedsiębiorstwem (podatnikiem) a organem podatkowym.

Status: Opiniowany

Źródło: <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12299907/katalog/12442366#12442366>

1.2.9 Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Dotyczy: Projektowana ustawa o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej stanowi wykonanie obowiązków ciążących na Rzeczypospolitej Polskiej, przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) (Dz. Urz. UE L 352 z 09.12.2014, str. I) zmienionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/2340 z dnia 14 grudnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 1286/2014 w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych w odniesieniu do daty rozpoczęcia jego stosowania (Dz. Urz. UE L 354 z 23.12.2016, str. 35), zwanym dalej rozporządzeniem 1286/2014". Realizacja tych obowiązków sprowadza się do wskazania Komisji Nadzoru Finansowego jako organu odpowiedzialnego za nadzór, przestrzeganie i egzekwowanie przepisów rozporządzenia 1286/2014 oraz nakładanie kar administracyjnych za nieprzestrzeganie przepisów tego rozporządzenia. Przepisy rozporządzenia 1286/2014 w dużej mierze mają charakter techniczny, nakładając na twórców produktu PRIIP lub osoby sprzedające taki produkt szczegółowo określone wymogi w zakresie tworzenia dokumentów zawierających detalicznych produktów zbiorowego inwestowania kluczowe informacje i ubezpieczeniowych w zakresie produktów inwestycyjnych. Niezależnie od faktu, iż rozporządzenie unijne, na podstawie art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich, rozporządzenie 1286/2014 wprowadza regulacje wymagające implementacji do krajowego porządku prawnego, co zostanie dokonane w drodze nowelizacji ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, 724, 791, 819 i 1089).

Status: Obecnie trwają prace w Radzie Ministrów.

Źródło: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12294962/katalog/12413891#12413891>

1.2.10 Projekt ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.

Dotyczy: Projekt ustawy powinien implementować przepisy ujęte w Dyrektywie, która ma na celu dokonanie skutecznej poprawy regulacji na rynku detalicznych produktów ubezpieczeniowych. Dyrektywa dąży do zapewnienia równych zasad działania wszystkim uczestnikom zajmującym się sprzedażą produktów ubezpieczeniowych oraz zwiększenia poziomu ochrony osób ubezpieczonych. Projekt ustawy zawiera szereg rozwiązań

prokonsumenckich, które przyczynią się do zwiększenia świadomości osób ubezpieczonych.

Nadrzędnym celem projektu jest zapewnienie niezakłóconej konkurencji, ochrony konsumentów i integracji rynku. Projekt ustawy powinien zawierać m.in. następujące regulacje:

- rozszerzenie zakresu stosowania obowiązującej ustawy z dnia 22 maja 2003 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego (Dz. U. 2014 r. poz. 1450) na wszystkie kanały dystrybucji, w tym na zakłady ubezpieczeń i ich pracowników oraz pośredników oferujących ubezpieczenia uzupełniające;
- określenie konfliktów interesów, zarządzanie nimi i ich łagodzenie;
- poprawa adekwatności i celowości porad;
- zapewnienie posiadania przez dystrybutorów ubezpieczeń kwalifikacji, które są odpowiednie do złożoności sprzedawanych produktów;
- określenie dodatkowych obowiązków informacyjnych względem klientów (np. obowiązek ujawniania charakteru i natury wynagrodzenia);
- określenie sposobu przekazywania informacji (w sposób zrozumiały, uczciwy, jasny i niewprowadzający w błąd, zgodnie z najlepszym interesem klienta);
- uproszczenie i zbliżenie procedur regulujących możliwość wchodzenia na zagraniczne rynki ubezpieczeń w całej UE;
- zapewnienie możliwości składania skarg oraz ustanowienie pozasądowych procedur reklamacyjnych.

Status: Przyjęty przez Radę Ministrów

Źródło: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12292805>

2. Wydarzenia i stanowiska organów nadzoru

2.1 Komunikat Narodowego Banku Polskiego i Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 7 lipca 2017 r. w sprawie „walut” wirtualnych.

Dotyczy: Narodowy Bank Polski i Komisja Nadzoru Finansowego informują, że „waluty” wirtualne nie są emitowane ani gwarantowane przez bank centralny państwa, nie są pieniądzem, tj. nie są prawnym środkiem płatniczym, ani walutą, nie mogą być wykorzystane do spłaty zobowiązań podatkowych oraz nie spełniają kryterium powszechnej akceptowalności w punktach handlowo-usługowych. „Waluty” wirtualne nie są pieniądzem elektronicznym, nie mieszczą się w zakresie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o usługach płatniczych oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi.

Należy zauważyć, że w ostatnich latach banki centralne oraz organy nadzoru nad rynkami finansowymi, w tym Europejski Bank Centralny (EBC) i Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA), odnosiły się z zaniepokojeniem lub ostrożnością do kwestii „walut” wirtualnych, dostrzegając wiele zagrożeń w ich funkcjonowaniu i rozwoju. Zgodnie z definicją zaproponowaną przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego, waluty wirtualne są cyfrową reprezentacją wartości, nieemitowaną przez bank centralny ani organ publiczny, niekoniecznie powiązaną z walutą określonego kraju, lecz uznawaną przez osoby fizyczne i prawne za środek płatniczy, która może być przenoszona, przechowywana albo podlegać handlowi elektronicznemu.

Obrót „walutami” wirtualnymi w Polsce nie narusza prawa krajowego ani unijnego. Posiadanie „walut” wirtualnych wiąże się jednak z wieloma rodzajami ryzyka, których użytkownicy powinni być świadomi, zanim zdecydują się zainwestować swoje środki finansowe.

Przykładowymi rodzajami ryzyka są:

- Ryzyko związane z możliwością utraty środków z powodu kradzieży. „Waluty” wirtualne mogą być przedmiotem kradzieży, np. w wyniku cyberataku na podmiot prowadzący wymianę „walut” wirtualnych lub infrastrukturę użytkownika. Dla przykładu w październiku 2016 roku w niewyjaśnionych okolicznościach zakończył działalność jeden z największych w Polsce serwisów wymiany „walut” wirtualnych. Dochodzenie roszczeń i odzyskanie środków przez użytkowników może być w takiej sytuacji niemożliwe.
- Ryzyko związane z brakiem gwarancji. Środki utrzymywane w „walutach” wirtualnych nie są gwarantowane przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, gdyż nie są one depozytami bankowymi.
- Ryzyko związane z brakiem powszechnej akceptowalności. „Waluty” wirtualne nie są powszechnie akceptowalne w punktach handlowo-usługowych. Nie są też prawnym środkiem płatniczym ani walutą. Oznacza to, że podmioty gospodarcze nie mają obowiązku akceptowania płatności w „walutach” wirtualnych, nawet jeżeli wcześniej je akceptowały.
- Ryzyko związane z możliwością oszustwa. Niektóre oferowane formy inwestowania w „waluty” wirtualne mogą mieć charakter piramidy finansowej, co – dodatkowo ze względu na opisane wyżej specyficzne rodzaje ryzyka – może w krótkim czasie doprowadzić do utraty środków finansowych inwestora. Jeżeli tego typu sytuacja będzie miała miejsce w Polsce, jedyną formą ochrony będzie postępowanie karne, bowiem żadne polskie instytucje ochrony inwestorów czy konsumentów (Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Komisja Nadzoru Finansowego) nie mają prawnych możliwości pomocy. Znacznym utrudnieniem w dochodzeniu roszczeń jest to, że podmioty obracające „walutami” wirtualnymi działają w różnych krajach, o różnym stopniu ochrony użytkowników.
- Ryzyko związane z dużą zmianą ceny. Dotychczas ceny „walut” wirtualnych charakteryzowały się wysoką zmiennością. Pojedyncze transakcje „walutami” wirtualnymi mogą istotnie wpływać na kształtowanie się ceny.

Ze względu na powyższe rodzaje ryzyka, Narodowy Bank Polski i Komisja Nadzoru Finansowego ostrzegają przed zakupem „walut” wirtualnych i inwestowaniem w nie środków finansowych. Posiadanie „walut” wirtualnych wiąże się z wieloma rodzajami ryzyka nie tylko dla użytkowników, ale również dla instytucji finansowych. Kierując się koniecznością zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku finansowego, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnieniem ochrony interesów uczestników tego rynku, Narodowy Bank Polski i Komisja Nadzoru Finansowego uznają, że kupowanie, posiadanie i sprzedawanie „walut” wirtualnych przez podmioty nadzorowane przez Komisję Nadzoru Finansowego byłoby obciążone wysokim ryzykiem i nie zapewniałoby stabilnego i ostrożnego zarządzania instytucją finansową. Narodowy Bank Polski i Komisja Nadzoru Finansowego wskazują również, że instytucje finansowe powinny zachować szczególną ostrożność w zakresie podejmowania i prowadzenia współpracy z podmiotami prowadzącymi obrót „walutami” wirtualnymi, w szczególności w odniesieniu do ryzyka wykorzystania tych podmiotów do prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. Decyzja w tym zakresie powinna być poprzedzona wnikliwą analizą potencjalnych konsekwencji, w tym również ryzyka prawnego i ryzyka reputacji. Należy również podkreślić, że konieczne jest odróżnienie „walut” wirtualnych od samej technologii rozproszonego rejestru (distributed ledger technology - DLT), wykorzystywanej przez część „walut” wirtualnych. Technologia rozproszonego rejestru może mieć szereg innych zastosowań, np. w elektronicznych bazach danych, w przemyśle, w usługach, czy też w sektorze finansowym. Wiele funkcjonalnych, operacyjnych i prawnych aspektów tej technologii powinno jednak podlegać szczegółowym i wnikliwym analizom i testom przed jej masowym wprowadzeniem na rynek finansowy.

Źródło: https://www.knf.gov.pl/?articleId=57363&p_id=18

2.2 Komunikat UKNF z dnia 10 lipca 2017 r. w sprawie wpływu przepisów o przeciwdziałaniu unikania opodatkowania na sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych.

Dotyczy: W związku z wejściem w życie przepisów wprowadzających klauzulę przeciwko unikaniu opodatkowania (art. 119a i n. Ordynacji podatkowej), Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (dalej: UKNF) pragnie zwrócić uwagę na możliwy wpływ zastosowania klauzuli na obowiązki informacyjne emitentów w zakresie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz sprawozdań finansowych emitentów.

W wyniku implementacji klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania, organy skarbowe mogą zakwestionować skutki transakcji przeprowadzonych przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowych. Taka sytuacja może mieć miejsce m.in. w przypadkach transakcji przeprowadzonych zgodnie ze schematami opisanymi w ostrzeżeniach opublikowanych przez Ministerstwo Finansów dotyczących wybranych praktyk agresywnej optymalizacji podatkowej. W szczególności UKNF pragnie zwrócić uwagę na kwestię ujęcia, w wyniku takich transakcji, wartości firmy podlegającej amortyzacji podatkowej. Z powodu odmienności obowiązujących zasad rachunkowości i prawa podatkowego, może wystąpić różnica między bilansową a podatkową wartością firmy, co skutkuje ujęciem składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Stwierdzenie, w wyniku kontroli podatkowej, zaistnienia zjawiska unikania opodatkowania skutkuje brakiem możliwości amortyzacji wartości firmy dla celów podatkowych, co rodzi konsekwencje dla ujęcia i wyceny aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych i sprawozdaniach finansowych emitentów.

UKNF zwraca uwagę na obowiązek zamieszczania w raportach okresowych emitentów informacji o zdarzeniach związanych ze stwierdzeniem przez organy skarbowe stosowania agresywnej optymalizacji podatkowej oraz na obowiązek sporządzania raportów w sposób prawdziwy i rzetelny, co wynika z par. 3 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych. Podobnie przepisy o rachunkowości wymagają rzetelnego przedstawiania sytuacji danej jednostki w jej sprawozdaniach finansowych, w szczególności art. 4 ust. 1-1b Ustawy o rachunkowości oraz par. 15 MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”.

Z uwagi na szerokie zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej⁶ przez emitentów papierów wartościowych, UKNF podkreśla znaczenie wymogów MSR 12 „Podatek dochodowy” dotyczących ujęcia oraz wyceny aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Zgodnie z treścią MSR 12, aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego należy wyceniać z zastosowaniem przepisów podatkowych, które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego (por. MSR 12 par. 47). UKNF przypomina, że ww. przepisy o klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania mają zastosowanie od 15 lipca 2016 r. W rezultacie wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego może ulec zmianie, m.in. z powodu ponownej oceny możliwości realizacji tych aktywów. Należy podkreślić, że wynikający z powyższego podatek odroczony ujmuje się w zyskach lub stratach z wyjątkiem pozycji, które poprzednio zmniejszyły lub zwiększyły kapitał własny (por. MSR 12 par. 60). Ponadto, składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego ujmuje się do wysokości, do której prawdopodobne jest, że osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych (por. MSR 12 par. 24).

Poza wymogami dotyczącymi ujęcia i wyceny, sporządzający sprawozdanie finansowe podlega również obowiązkowi w zakresie ujawnień odnośnie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikającym z MSR 12. W skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych i sprawozdaniach finansowych emitentów należy ujawniać m.in. kwoty aktywów z tytułu podatku odroczonego ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz kwoty przychodów z tytułu

odroczonego podatku lub obciążeń z tytułu odroczonego podatku ujętych w zyskach lub stratach, w odniesieniu do każdej różnicy przejściowej za każdy prezentowany okres (MSR 12 par. 81 lit. g) pkt i-ii). Ponadto ujawnieniu podlegają również kwoty ujemnych różnic przejściowych w związku z którymi nie ujęto aktywów z tytułu podatku odroczonego (MSR 12 par. 81 lit. e).

UKNF przypomina również o wymogu ujawniania subiektywnych ocen dokonanych przez kierownictwo w procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości jednostki. Jeśli podmioty objęte skonsolidowanymi sprawozdaniami finansowymi i sprawozdaniami finansowymi emitentów uczestniczą w transakcjach mających na celu optymalizowanie obciążeń podatkowych, konieczna może się okazać ocena (osąd) takich transakcji pod kątem przepisów Ordynacji podatkowej dotyczących klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania. W konsekwencji taka ocena ma wpływ na decyzje o ewentualnym ujęciu i wycenie aktywów z tytułu podatku odroczonego, które mogą w sposób istotny determinować łączną wartość aktywów i wynik finansowy w sprawozdaniach finansowych. Zgodnie z par. 122 MSR 1 subiektywne oceny należy ujawniać w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych i sprawozdaniach finansowych sporządzanych zgodnie z MSSF.

W przypadku emitentów sporządzających sprawozdania finansowe zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości, UKNF zwraca uwagę na konieczność stosowania odpowiednich, do wyżej opisanych, wymogów zawartych w Ustawie o rachunkowości i Rozporządzeniu w sprawie sprawozdań finansowych według polskich zasad rachunkowości

Źródło: https://www.knf.gov.pl/?articleId=57401&p_id=18

3. Stosowanie prawa

3.1 Wyrok NSA z dnia 12 kwietnia 2017 r. w sprawie przysporzenia z tytułu przekazania majątku udziałowcowi.

Dotyczy: Spółka, która z powodu likwidacji przekazuje majątek swojemu udziałowcowi, nie uzyskuje przez to żadnego przysporzenia.

Sprawa dotyczyła spółki z o.o., której jedynym udziałowcem był skarb państwa. Spółka była w trakcie likwidacji. Zamierzała sprzedać część majątku. Liczyła się jednak z tym, że jeśli jej się to nie powiedzie, przekaze niektóre rzeczy, w tym nieruchomości, jednemu wspólnikowi. Zazaczyła, że nie będzie to przedsiębiorstwo ani jego zorganizowana część.

Spór z fiskusem toczyła o to, czy takie przekazanie spowoduje dla niej powstanie przychodu opodatkowanego CIT. Spółka uważała, że wydanie majątku likwidacyjnego doprowadzi jedynie do wygaśnięcia jej zobowiązania wobec udziałowca. Dostanie on bowiem zwrot wcześniej wniesionych wkładów. Ona nie otrzyma w zamian żadnego świadczenia wzajemnego. Nie dojdzie więc do odpłatnego zbycia majątku. Spółka zwróciła też uwagę na to, że wartość majątku wydanego w związku z jej likwidacją będzie dochodem dla wspólnika, a więc nie może być również przychodem dla niej samej.

Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie uznał jednak inaczej. Stwierdził, że przekazanie majątku wspólnikowi w związku z likwidacją to czynność odpłatna, bo spółka zwolni się w ten sposób z długu wobec udziałowca. Uznał więc, że spółka osiągnie przychód w wysokości wartości rynkowej nieruchomości.

Spółka wygrała w sądach obu instancji. WSA w Warszawie orzekł, że przekazanie majątku wspólnikowi nie przyniesie przysporzenia spółce. Powstanie ono tylko u udziałowca, czyli Skarbu Państwa. Tego samego zdania były NSA. Wyjaśnił również, że przekazanie majątku w wyniku likwidacji jest dla spółki neutralne podatkowo. Nie wiąże się bowiem z żadnym przysporzeniem majątkowym, w tym nie jest to przychód z nieodpłatnych świadczeń.

Źródło: http://www.orzeczenia.com.pl/orzeczenie/3eutq/nsa,I-FSK-1679-15.podatek_od_towarow_i_uslug_umorzenie_postepowania/

3.2 Wyrok NSA 27 kwietnia 2017 r. w sprawie podjętych przez podatnika czynności w celu wyłudzenia zwrotu nadwyżki VAT.

Dotyczy: : Jeżeli celem podjętych przez podatnika czynności nie był obrót handlowy, ale uzyskanie korzyści kosztem budżetu państwa, to mamy do czynienia z nadużyciem prawa.

Sprawa dotyczyła spółki, która wystąpiła o zwrot nadwyżki VAT naliczonego nad należnym. Organy podatkowe jednak to zakwestionowały, ponieważ doszły do wniosku, że poprzedzające odliczenie liczne transakcje związane z wielokrotnym obrotem tą samą nieruchomością były zawierane pomiędzy podmiotami powiązanymi i były pozorne. Jedynym ich celem było uzyskanie zwrotu VAT. Ostatecznie więc organy odmówiły spółce prawa do zwrotu VAT zgodnie z art. 88 ust.3a pkt 4 lit. C ustawy o VAT. Spółka złożyła skargę do sądu.

WSA w Warszawie postanowił, że w sprawie nie doszło do zawarcia czynności pozornej, ale do naruszenia zasady współżycia społecznego. Naruszenie to należy rozumieć w okolicznościach tej sprawy jako naruszenie klauzuli nadużycia prawa. Umowy cywilnoprawne nie mogą prowadzić do uchylania się od opodatkowania ani do zmniejszania zobowiązań podatkowych. Sąd stwierdził, że wiele umów pomiędzy podmiotami powiązanymi, dotyczących tej samej nieruchomości, zmierzało jedynie do tego, aby spółka osiągnęła korzyść podatkową.

Z taką oceną zgodził się NSA, podkreślając, że jedynym celem czynności podjętych przez spółkę nie był obrót handlowy, ale uzyskanie korzyści kosztem budżetu państwa.

Źródło: <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/47D0C9B3BA>

3.3 Wyrok SN z dnia 7 czerwca 2017 r. w sprawie zwolnienia pracownika, który zbyt długo się leczy.

Dotyczy: Sprawa dotyczyła kobiety która od 23 czerwca 2014 r. przebywała na zwolnieniach lekarskich w związku z chorobą kręgosłupa. Po wyczerpaniu okresu zasiłkowego ZUS przyznał jej prawo do świadczenia rehabilitacyjnego- do 20 kwietnia 2015 r. Pracodawca 27 marca 2015 r. rozwiązał z nią umowę o pracę bez wypowiedzenia. Jako przyczynę wskazał trwającą zbyt długo chorobę i okres rehabilitacji.

Pracownica odwołała się do sądu I instancji. Ten ustalił, że od czasu, gdy kobieta zgłosiła wypadek przy pracy i nie uległa namowom na wycofanie zgłoszenia, przełożony zaczął ją źle traktować. Została przeniesiona na inne miejsce pracy, gdzie stosunki ze współpracownikami się nie układały. Zdaniem kobiety mieli oni doprowadzić ją do takiego stanu, by sama się zwolniła. Wielokrotnie zdarzały się sytuacje, w których pracownicy w jej wieku przebywali na dłuższych pobytach na zwolnieniach lekarskich i świadczeniach rehabilitacyjnych, jednakże nikogo z tego powodu nie zwolniono. Pracodawca mimo wszystko nie korzystał z uprawnienia wynikającego z art. 53 §1 pkt 1 lit. b kodeksu pracy (mówi on o tym, w jakich przypadkach pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia). W przypadku kobiety było inaczej. Otrzymała ona rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia, zaraz po upływie trzymiesięcznego okresu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego.

Sąd stwierdził, że skorzystanie przez pracodawcę z uprawnień, jakie daje mu art. 53 §1 pkt 1 lit. b kodeksu pracy, mimo iż mieściło się w granicach prawa, to w przedstawionym stanie faktycznym było sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa oraz zasadami współżycia społecznego. Sąd I instancji uznał, że pracodawca naruszył ten artykuł i orzekł o przywróceniu kobiety do pracy na poprzednich warunkach.

Pracodawca odwołał się do Sądu II instancji, który orzekł, że błędne było zastosowanie w sprawie art. 8 k.p. Przepis ten stosuje się bowiem w szczególnych przypadkach i po wykazaniu wyjątkowych okoliczności w konkretnej sprawie. Dodał, że jeśli pracownik nie może jej

wykonywać, to nie ma uzasadnionej i racjonalnej przyczyny dla kontynuacji zatrudnienia. Sąd II instancji zmienił wyrok w ten sposób, że oddalił żądania zwolnionej.

Sprawa ostatecznie trafiła do Sądu Najwyższego, a ten uznał, że Sąd II instancji nie raczył wskazać podstawy prawnej, umożliwiającej uznanie, że z powołaniem się na zasady współżycia społecznego, czy też społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa, nie można przeciwstawić się rozwiązaniu umowy o pracy w trybie z art. 53 §1 pkt 1 lit. b kodeksu pracy. Dlatego SN uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Podkreślił, że rolą sądu będzie teraz merytoryczne zweryfikowanie, czy okoliczności faktyczne sprawy uzasadniają odwołanie się do zasad współżycia społecznego, czy też społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa do zakończenia zatrudnienia.

Źródło: http://www.sn.pl/orzecnictwo/SitePages/Baza_orzeczen.aspx?ItemSID=24977-57a0abe2-a73c-441d-9691-b79a0c36be5c&ListName=Orzeczenia3

3.4 Wyrok NSA z dnia 7 czerwca 2017 r. w sprawie skorygowania podstawy opodatkowania oraz podatku należnego.

Dotyczy: Podatnik nie ma prawa do skorygowania podstawy opodatkowania oraz podatku należnego w sytuacji, gdy dłużnikiem jest osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej, niebędąca zarejestrowanym czynnym podatnikiem VAT.

Sprawa dotyczyła spółki, której zdaniem w świetle art. 90 ust. 1 dyrektywy 2006/112/WE ograniczenie wskazane w art. 89a ust. 2 pkt 1 ustawy o VAT nie powinno mieć zastosowania w przypadku wierzytelności od osób fizycznych (nie podatników VAT). Zatem spółka powinna być uprawniona do stosowania ulgi na złe długi do wierzytelności z tytułu usług świadczonych na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, przy założeniu spełnienia odpowiednich warunków. Uzasadniając swoje stanowisko spółka twierdziła, że ograniczenie zakresu stosowania ulgi na złe długi w Polsce nie ma podstaw w dyrektywie 2006/112/WE, jest więc błędną (zawężającą) implementacją art. 90 ust. 1 dyrektywy do porządku krajowego.

Ostatecznie sprawa, po skardze kasacyjnej spółki, trafiła do NSA. Sąd skargę oddalił. Jak wyjaśnił, polski ustawodawca zdecydował się na implementację do ustawy o VAT określonego dyrektywą mechanizmu obniżenia podstawy opodatkowania, czego efektem jest art. 89a ustawy wprowadzający tzw. ulgę na złe długi. Polski prawodawca wskazał warunki, których spełnienie jest niezbędne do skorygowania podatku należnego.

Na podstawie analizy art. 89a ustawy o VAT oraz z uwzględnieniem wyroku TS UE w sprawie C-337/13 trudno zdaniem NSA przyjąć, że warunki skorzystania przez podatnika VAT z tzw. ulgi na złe długi, określone w art. 89a ust. 2 ustawy, w brzmieniu mającym zastosowanie w rozpatrywanej sprawie, zostały określone w sposób pozwalający uznać, iż implementacja art. 90 ust. 1 dyrektywy 2006/112/WE została przeprowadzona przez ustawodawcę polskiego nieprawidłowo.

Nie można bowiem, zdaniem Sądu, pominąć regulacji art. 273 dyrektywy, który pozwala państwom członkowskim nałożyć inne obowiązki, jakie uznają za niezbędne dla zapewnienia prawidłowego poboru VAT i zapobieżenia oszustwom podatkowym, pod warunkiem równego traktowania transakcji krajowych i transakcji dokonywanych między państwami członkowskim przez podatników oraz pod warunkiem, że obowiązki te, w wymianie handlowej między państwami członkowskimi, nie będą prowadzić do powstania formalności związanych z przekraczaniem granic. W związku z tym Sąd uznał, iż przepisy te przyznają państwom członkowskim zakres swobodnego uznania, w szczególności w odniesieniu do formalności, które muszą zostać dochowane przez podatników względem organów podatkowych tych państw celem obniżenia podstawy opodatkowania.

Źródło: http://www.orzeczenia-nsa.pl/wyrok/i-fsk-1962-15/podatek_od_towarow_i_uslug/17b2b63.html